

A SZŐLŐBEN

(Ezelőtt: „Egy év a szőlőben“)

Havi folyóirat szőlősgazdák számára.

Megjelenik: minden hó 28-án.

Előfizetési díj: Egész évre 2 frt.

Szerkesztő és kiadótulajdonos:

CSOMOR KÁLMÁN.

A regále és az olasz borok.

Most, midőn a szőlőkben a nagyobb mérvű munkálatok megszűntek, s habár mindig van ott intézkedni való, mégis egészen elérkezett ideje annak, hogy arról is gondolkozzunk: miként fogjuk borainkat értékesíteni?... s miként fogja kifizetni magát az új szőlőkulturába tett befektetésünk?...

Gondolkozzunk és elmélkedjünk éppen most idejében, midőn a honatyák, az országgyűlési képviselők választói között pihennek, beszámolnak avagy megjelennek.

A választók, hogy nézeteiket diadalra juttassák, politikai állásokat foglalnak el. Ennek sikereért sikra szállnak, mozgalmakat indítanak s nagyon jogosan, mert csak a köztérre vitt s teljesen megösmertetett ügy számolhat védelemre és támogatásra, ha egyébként azt megérdemli.

Nekünk szőlészeknek, akiknek jólétünket, megélhetésünket s családunk jövőjét a szőlők helyreállítása után, azok jövedelmezősége képezi, hazafiúi általános politikánk után első és leglényegesebb politikánkat a megélhetés e tudománya, a szőlőszet jövője képezi.

Akik a szőlőkből csak kóstolót ültetnek, akik azt a budgetjükben lényegtelen kiadásnak, inkább kedvtöltésnek mint hasznadónak tekintik: azok bennünket nem értenek meg. — De akiknek mondhatni mindenüket a szőlőföld képezi: azok igen is megértenek!...

A szőlők beállíthatása többé nem kérdés, itt csakis a kiadásokra előállítandó összeg beszerzése, előállítása lehet a kérdés, melyet a gazda vagyonához mérten megküzd. Tehát e tekintetben sorsának intézése a kezében van.

De nem így van a bor értékesítésével!

Számosan annak adnak kifejezést, hogy egészen szép dolog az új szőlőkultúra, de míg a kormány a bor értékesíthetése útjában álló akadályokat el nem hárítja: nem lépnek az új szőlőkultúra terére; — mert nincs kilátás arra, hogy boraikat a jelen viszonyok folytatása mellett illő árban értékesíteni lehessen.

Hogy a jó borokat illő árban értékesíteni nem lehet, igazuk van... Ezt igazolja azon állapot, hogy sok helyütt a régi jó borok a pinczében pihennek anélkül, hogy azokra elfogadható vevő jelentkezne. Ha ígérnek is árt, az olyan, milyent ezelőtt 6—7 évvel még a bor bőtermésének idejében is adtak volna.

Ezen tarthatatlan állapotot: a regále törvény és az olasz borok beözönlése idézi elő. S ha ezen segítve nem lesz, a magas adóztatás mellett a borfogyasztás a köznépnél, — mely legtöbbet fogyaszt, — a minimumra száll le. S kérjük: mi lesz akkor különösen a homoki kulturával, mely az olasz olcsó borokkal a versenyt egyébként sem bírja kitartani?

Egy második pusztítás következik be, de nem a szőlőkben, hanem a homoki szőlősgazdák között; s a nagy reménynyel telepített szőlő lesz az egész család megölő betűje, mert ha a fizetendő adók, a bor árát meghaladják: akkor a borkeresletnek, s így a jövedelemnek beharangoztak.

Az amerikai szőlőkulturának is, ha bár kevésbé, de megölő betűje lesz a mai tarthatatlan állapot azért, mert a minőség, a régi borokkal. mennyiséget értve, nem áll arányban.

Legnagyobb részben itt is a mennyiségre fogunk dolgozni. S ha a jelenlegi állapot, melyben a 10—13 forintos olaszbor boraink árát leszorítja, tovább is fenáll, s a borfogyasztás, melyet most a nagy adóztatás nyugoz nem változik: a nagy befektetéssel előállított szőlőkben nem fogjuk számadásainkat megtalálni.

Ezen megdönthetetlen igazság kell, hogy tért hódítson; kell, hogy mindenki, aki a helyzet változtatására a legkisebb befolyással is van, megnyeressék annak az eszmének, hogy a dolgon segíteni kell.

Tegyék ezen eszméket szőlészeink magukévá, foglaljanak

e mellett állást s most, midőn az országos képviselők közöttük megjelennek, adjanak ennek és akaratoknak kifejezést.

Igaz, hogy nagy dolog egy oly törvény módosítását keresztül vinni, melylyel a budget egyensulya egész kényelmesen helyreállított! de hát aminő joggal agyonnyomták a szőlészet jóvedelmét, azon joggal segíthetnek rajta, ha különösen meggyőződnek arról, hogy hiába ad a Földmívelési Miniszter ur segélyt, ingyen vesszöt, hogy az uj szőlökulturát emelje, ha a Pénzügy-Miniszter ur a magas adóval előbb agyon nyomja, azután pedig a kereskedelmi Miniszter ur az olasz borral eltemeti.

Legyen a szőlészekben erős akarat, s az eredmény a javulás ha nem is mindjárt, de biztosan bekövetkezik.

—y.

A sikertelen zöldojtások.

Eddig már irtunk a sikerült zöldojtásokról; most már az igazsághoz hűen beszéljünk a sikertelenségekről. Mert hát nem az a mi hivatásunk, hogy mindent rózsaszinben öltöztetve mutassunk be, de hogy mindent a maga valójában tüntessünk fel. Azután nemcsak az a mi hivatásunk, hogy az elért sikereken másokat buzdítsunk, de az is, hogy a sikertelenségeken okulva, azoktól másokat visszatartsunk.

Ez évi időjárás egészen alkalmas arra, hogy bebizonyítsuk, miszerint van oly időjárás, amikor a legnagyobb ügyesség, képesség a zöldojtást illetőleg teljesen kárba vesz.

Ezt tapasztaltam.

A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület ez évben több zöldojtási versenyt rendezett, közöttük egyet a Nyertesek versenyét, melyen csak azok vehettek részt, akik már eddig a versenyeken arany díjakat nyertek, avagy kiválóan jeles zöldojtóknak ösmertettek.

A versenyre felajánlottam egy 8 éves jaquez szőlőtáblát; s miután ugyanott több holdat tevő különböző fajú és idejű ojtványaim vannak megengedtem, hogy az ojtók maguk szedjék az ojtógallyakat s olyanokkal ojtssanak, melyekkel a legnagyobb eredményt hiszik elérni.

Junius hó 11-én reggel 6 órakor kiállott 18 jeles s díjnyertes ojtó, szóval a megye legjobb zöldojtói voltak együtt; s megindult a verseny és tartott 12-én is, tehát két napon át.

Már a verseny alkalmával jegyzőkönyvileg konstatáltuk a rendkívüli időjárást, s be is bizonyult, mert az ojtványok ötödnapra a legszomorubb képet mutatták.

Ojtottak mintegy 11 ezer darabot, s mire négy hét elteltével a felolvasás történt, minden beleolvashatót beleolvastva, nem találtunk többet 1400 drb ojtványnál, mely későbbben annyira alászállt, hogy ma napság az egészből alig van 500 drb türhető ojtvány.

Midőn ötöd napra az ojtványok sikertelenségét így láttam, magam ojtottam be 200 drbot azért, hogy lássam a különbözetet s rajta okulván, tanulságossá váljék.

De az idő ekkor is hideg és szeles lévén, a 200 drb ojtványból alig maradt 30 drb.

Midőn a jeles versenyzők s a magam ojtványaim illetén elpusztulását láttam, azon gondolatom támadt; nem-e lehetne az ojtványokat egy bütyökkel alább beojtani?

Hozzá fogtam s az általam ojtott 200 darabból nem sikerülteket egy bütyökkel aláb beojtottam.

Az alanyok igaz, hogy kevésbé fások voltak, de a bütyökrész nem volt fás. Hozzá egészen alkalmas gallyakat adtam, s vártam az eredményt, mely alig lett számot tehető.

Szóval a jaquezban eszközölt verseny-ojtás valamint a magam ojtása nem adott sikert.

Aki eddig olvassa soraimat, azt hihetné, hogy a sikertelenség a jaquez-alanyban keresendő. De hát ez nem áll, mert én már más években is ojtottam jaquezba, még pedig igen-igen fényes eredménnyel. Sőt tapasztalataim után azt állítom, hogy a jaquezba ojtani felette könnyen megy és nagy sikert ad és pedig azért, mert a jaquez bütyöke aránylag nagy és oly tömör puhasággal bír, mely nem reped.

De nagyobb bizonyíték az, hogy június hóban ojtattam egyáltalán betanított emberrel mintegy 150 drbot, ugyancsak az ott levő jaquez táblán; s ebből 75%-töli megereadt. De ugyancsak én ojtottam pár nappal előbb mintegy 30 drbot, melyből egy sem maradt el.

Mig ezzel azt akarom igazolni, hogy a sikertelenség nem a jaquez-alanyban keresendő, egyszersmind azt is állítom, hogy a jaquez alany nagyon háládatos már azért is, mert rajta a kardarka is egészen jól ered.

A versenyzők mind első rendű jeles ojtók voltak, tehát a kivitelenben nem volt hiba s így a sikertelenség egyedül abban van, hogy az idő felette hideg volt s felette nagy szél fujt.

Tudvalevőleg a siker abban rejlik, hogy a forradás mihamarább beálljon.

A forradás alapját a forrany képezi, mely a nedvkeringés által áll elő.

A nedvkeringés akkor gyorsul, ha a föld átmelegszik, amint hül a föld, alább száll a nedvkeringés is. A nedvkeringés alászálltával kevésbül a forrany, forrany nélkül pedig nincs forradás.

Mivel pedig a hideg időjárás mellett a föld hősége alászállott, következménye volt a forradás be nem állása.

A sikertelenséget előmozdította még a rendkívül nagy és tartós

szél fuvás, mely a forradás nélkül álló nemes gallyacskát teljesen kiszikkasztotta.

Hogy az általam egy bütyökkel alább eszközölt ojtás sem sikerült, holott ekkor már a szél aláhagyott s az idő felmelegedett, abban találja megfejtését, hogy az alany ott, hol beojtottam: nem volt alkalmas az ojtásra, mert fás volt.

Tanulság ebből az, hogy tartósan hideg, vagy szeles időben ojtani nem szabad; aki még is megkísérli, daczol a természettel, melynek ára a keserű csalódás. S tanulság, hogy fás részbe ojtani nem szabad.

Már az előző években tapasztaltam ezeket, de a verseny napja ki volt tűzve; az előkészületek meg voltak téve; s miután a versenyzők a megye különböző részeiből szintén megjelentek: reterálni nem lehetett.

Még egyszer a zöldojtásról.

II.

Multi cikkem folytatásával tartozom s ennek eleget teszek azért, mert némelyeknél félreértés támadhat, mely az ügyre is hátrányos lenne, de engem is ferde színben tüntetne fel.

Különösen, ha a gazda vagy a vevő, a zöldojtványon ősszel a megmaradt izületet, mint a jó ojtvány jelét keresné.

Azt mondtam ugyanis, hogy kétféle ojtvány van, a v i g é s s z o m o r u.

A vig ojtvány ösmertető jele az, hogy a nemes gally rügye feletti izülete a végén egyszerűen beforr; s az izület épen marad.

Ha azt hiszi valaki, hogy ezen izület azután egész őszig vagy tovább is ott marad: n a g y o n t é v e d.

Az izület egy holt rész, melyben a nedv tovább nem hatolván, lassan-lassan megszűnik a nedvkeringés, és azután lassan elsárgul s mint élettelen testrész le esik.

A netaláni félreértések végett ezt helyén láttam megjegyezni, valamint még azon igazolását állításomnak, hogy az általam leirt eljárás, teljesen sikerre vezet.

Járdánházy Deszö markazi lakos ezelőtt mintegy 10 évvel végezte a B.-füredi vinczellérképezdét akkor, mikor az ujszőlőkultúrával s így a zöldojtásokkal nem foglalkoztak.

A nevezett egyén ez év tavaszán felkeresett s kért, hogy őt, a zöldojtásba vezetném be.

Megtettem s két heti tanulás és gyakorlat után eljutott odáig, hogy Egerben tartott zöldojtási versenyen, a gyakorlók versenyén, ahol 38 versenyző vett részt a második díjat nyerte el 83%-tólival, míg az első díj 85%-tólival vitetett el. De meg kell jegyeznünk, hogy ezen verseny felette szigorú feltételű volt, mert eredménynek csak az összeforrott s legalább egy levélben kihajtott ojtvány vétetett.

A gyöngyösi nyertesek versenyén, tehát a legjelesebb ojtók versenyén pedig 18 versenyző társai közül ő jutott az első helyre.

Ezzel is igazolva láthatják olvasóink, hogy az én eljárásom sikert ad.

Már előre kijelentem, hogy t. előfizetőim által annak idejében hozzám küldött embereit az általam követett eljárásra készséggel minden díj nélkül kitanítom. Egyszersmind tudatom, hogy a nevezett Járdánházy Dezső, ki egyébként a szőlőszet többi ágaiban is jártas: a folyó évi október elsejére, szőlőkezelésre, állást keres.

Az idő igazat adott.

Emlékezhetnek igen tisztelt olvasóink, hogy kezdettől fogva mindig azt mondtuk, miszerint a peronoszpóra ellen akkor kell védekezni, ha az föllépett. És szemben azon mozgalommal, mely az egész országban életet nyert, szemben azon számtalan szabályrendeletekkel, melyek az egész országban hivatalosan gyártatnak, kimondottuk, hogy nincs értelme annak, miszerint vagy van reá szükség vagy nincs: kommandó szóra permetezzünk.

Az idő igazat adott. Mig tavaly és előző években mindenünnét jelezték a peronoszpóra pusztulását ma elvéve hallatszik egy-két hang és miért van mindez? azért, mert a szárazságban a peronoszpóra nem lépett fel.

Egész egyszerűen azt mondtuk, hogy a peronoszpóra gomba lévén, ha az időjárás csapadékos, esős: akkor amint az erdő tele van gombával, a szőlő fája levelén is él és uralkodik a peronoszpóra. Ha pedig szárazság van, amint az erdőben berekben hire sincs a gombának: hasonlóképen nem létezik peronoszpóra sem a szőlőkben.

Tehát nem igaz az, hogy a peronoszpóra állandó lakója szőlőinknek. Amint ez be van bizonyítva önként magától következik, hogy ha nincs baj, nem kell orvoslás sem.

Ez áll általában az életben minden okos dologban, hát miért legyen kivétel épen a szőlészetben, hiszen e körüli eljárás is az okos dolgok közé tartozik.

Ha csak ennyiben állana a dolog, nem volna se baj; mert aki a jó szóra nem hallgat, úgy veszi hasznát.

De itt egészen másképen áll.

Először is a permetezés pénzbe és időbe kerül; — másodsor a rézgálicz méregtartalmu, melytől legtöbben irtóznak.

A rézgálicz a bor szőlőknél elcsuszik, mert a permetezett szőlő borában a rézgálicz alig észrevehető.

De nem így van a csemege szőlőkön. Ha a csemege szőlő háromszor permeteztetik, a permetezés a fürtökön legtöbbször látható.

Most már melyik uri ember lesz az, aki pénzért rézgálicozott gyümölcsöt tesz asztalára.

Ne sikoljunk kérem e kérdés felett el oly könnyen, tárgyaljuk; mert volt már eset, magában a fővárosban, hogy a tisztí orvosok egészségi szempontokból a szőlőket vizsgálat alá vették, s miután azon a zöldgálicz jelenlétét konstatálták: a szőlőket megsemmisítették, a Dunába öntették.

Ez megtörtént tény! De meg nem-e foglalkozott vele már a hirlap-irodalom?... akár mint iparkodnak szépíteni a dolgot, ha egy zöldgáliczczal permetezett s azon látható zöldgáliczczal pettyezett szőlőt tesznek asztalodra, bármily hive vagy a törvény és rendeletek végrehajtásának, alig ha hozzá nyulsz, hogy azt elfogyaszszad.

Tehát a permetezés határozottan káros a csemege szőlő üzletre.

A szőlők különböző fajok lévén, a peronoszporának is különbözőképen állnak ellen.

Például a ripáriákon nem fog a peronoszpóra. A Herbemonttal, York-Madeirával nem bír. A fehér fajok pedig, mint az olasz- és rajnai rizling eléggé ellenállnak, hasonlóképen kevés kárt tesz a Chasseles s egyéb csemegefajokban is.

Most már azt kérdelem: ha ezek ellenállnak okos dolog-e ezen szőlőket a káros és értékrontó zöldgáliczczal befecskenézni?...

A szabályrendeletek, melyek most felsőbb tanácsra alkottatnak, nagyon szűkszavúak, legtöbbször az az alapja, hogy a szőlőket minden évben, június, július és augusztus hóban, tehát háromszor permetezni kell. Aki nem permetez büntetetik, vagy szőlője terhére permeteztetik.

Permeteztetik akkor is, ha nem árt neki a peronoszpóra? Permeteztetik akkor is, ha az ellen áll a peronoszporának.

Hát ez bizon egy kicsit komikus intézkedés, s azon lehet csudálkozni, hogy azok az urak, akik ezt szintén jól tudják: nem figyelmeztetik a közönséget.

Ugyan hogy nézne ki, ha egy községben azért, mert lakossága között van egy rész, amely néha vérbántalmakra és szorulásra hajlammal bír, kötelezőleg elrendeltetnék, hogy az egész község összes lakossága június, július és augusztus hóban pénzbüntetés terhe alatt köteles allövetet krisztirt venni.

Lehet, hogy bíró uram hivatalos tiszteletből az első aktust kiállaná, de nem hiszem, hogy az e célból egybegyűlt nemes tanács tagjai, mire a sor reájok következnek, együtt maradnának....

Elhiszem, hogy ez egy kicsit furcsa hasonlat, de hát találós azért alkalmaztuk, hogy bíró uraimék értsenek belőle.

A peronoszpóra, gomba-faj, mely az esős és csapadékos időjárásban él és uralkodik, szárazságban hire-hamva sincsen.

Ezt igazolja a jelen év.

Nohát kérem okos dolog-e az, hogy akár megtámadja a szőlőt akár nem, a peronospora ellen permetezzünk.

Elösmerem, hogy nem kellemes, kissé merész dolog egy áramlattal szembe állni, pláne ha az az áramlat felülről istápoltatik! De

hát az meg azután lelkiismeretes dolog reá mutatni azon intézkedésre, mely hibás, mely javítást igényel.

Tény az, hogy a peronoszpóra pusztítása káros, tény az, hogy az ellen védekezni lehet. Ésszerű tehát az ellen védekezni.

Mivel pedig a peronoszpóra rohamos terjedelmű, s mivel sok szőlész intelligenciája hiányában, saját jól felfogott érdekét sem képes megmenteni: nem káros, sőt áldásos dolog az ilyeneket jólétük megóvására szabályrendelet útján kötnie.

Csak hogy ennek a kötelező erejű szabályrendeletnek nem olyan szűk szavának kell lennie, mint aminő; de körültekintőnek s úgy kellene alkotva lenni, melyből megértené a szőlész, hogy mely fajokat kell védenie a peronoszporától, — s meg kellene értetnie, velük, hogy akkor védekezzenek, ha a baj föllépett.

Aki ezután még ekkor sem védekezne, azaz nem mentené meg szőlőjét a peronoszporától, arra azután reá lehetne huzni a paragraphust.

Ennek volna értelme, de azok a hevenyében és felületesen készített szabályrendeletek éppen nem alkalmasak arra, amiért azok életre hivattak.

Künn a szőlőben.

A beállott kanikulában a szőlőben, ha már termés van, ne igen alkalmatlankodjunk, mert a szőlőbogyókról levervén a szőlő porát ugynevezett hamvát, az éretlen egres marad.

De ha valami tenni való van benne, azt kora reggel addig, míg az idő át nem melegszik és délután, midőn a nap heve enyhébb, lehet végezni. De ha az idő borus, egész nap is lehet benne dolgoztatni, de akkor is mindig ovatosan.

A kézben és helyben eszközölt fás ojtások gyökereinek eltávolítását, ha eddig nem tettük volna, most már eszközölni kell.

Elérkezett az ideje annak is, hogy a zöldojtványokon a pamut köteléket, ahol a forradás erősebb, eltávolítsuk; ahol gyengébb, megtágítjuk. Ugyanez alkalommal lehet az ojtványok alanyain levő dusabb hajtásokat eltávolítani; azonban nem tanácsos egészen leszedni, mert akkor az alany nem érik be.

Azon tőkét, ahol vessző nevelésre dolgozunk, szintén tisztogatni kell, és pedig úgy, hogy az alul eredt hónalj hajtásokat meg-hagyjuk és felkötjük, a felül elötörött hónaljakat pedig eltávolítjuk.

Az idejű ültetések, ha azok mellett karók vannak, szintén felkötendők és az érés alá való kapálást megkezdhetjük, ha az idő engedi.

Az idei rendkívüli száraz időjárás mellett a föld egészen megrepedezett ugyannyira, hogy sok helyütt a levegő, a gyökerekhez is elhatolt, mely a töke életerejére káros hatással van.

Mivel pedig esőre alig van kilátás, okos dolog, ha a gazda szőlőjét meghoroltatja azért, hogy a repedések behuzattassanak.

János gazda.

Az idei szárazság és következményei.

Az egyes vidékeken uralgó nagy szárazság a szőlészeknek is kárt tett.

Kárt tett azoknak, akik szőlőmagot vetettek, mert a kihajtott fiatal palánta a tartós szárazságban kiégett, kiveszett.

Kárt tett az ültetésekben, mert nedvesség hiányában nem kelt életre; — kárt tett, mert a föld megrepedezvén, a gyenge gyökerekhez a levegő hozzájutva, az kiszáradt, azért az idei ültetésekben általában nem lehet valami nagy örömünk.

Kárt tett az iskolákban, amennyiben azok frissen hányott földben lettek elrakva, mely soha be nem ázván, a rögecskék között szabadon járt a levegő.

Kárt tett a kézben eszközölt ojtványokban, amennyiben azoknál, ha némi forradás be is állott, mivel gyökeret nem verhetett a forradás nem erősödhetett.

Különösen a Richter-féle eljárásnál tapasztalható ezen kár hatványozottan, amennyiben ott a sirke alaku földhant jobban lévén kitéve a levegőnek, hamarabb kiszáradt, különösen fokozta a kárt az, ha az ojtvány homokba lett elrakva.

Kárt tett az ék ojtásoknak, mert a tő kellő nedvességgel nem rendelkezvén, a fejlődés nem haladhatott.

Kárt tett a szőlővessző termelésre, mert a száraz talaj nem adhatván kellő tápnedvet, a vessző fejlődésében vissza esett.

Kárt tett a zöldojtásnak, mert a megeredt zöldojtások nemes részei kellőképen nem fejlődhetnek.

Kárt tett végre a termő szőlőknek, mert a bogyók aprók maradnak, sőt még ha a szárazság tovább is tart, akkor az apró bogyóju fürtöcskék éppen úgy, mint némely gyümölcs, érés előtt leszáradnak.

Tehát a nagy szárazság nekünk, szőlészeknek kiszámíthatlan károkat tett, de meg is tanított bennünket arra, hogy az ojtvány és egyéb szőlőtelepet, ha a szárazság miatt a föld repedezik, akár füves avagy nem füves a szőlő, a repedések behuzása végett horolni kell.

Hogy szőlőmagot csakis ott vessünk el, ahol az öntözés eszköze miatt vízzel rendelkezünk;

hogy a kézben eszközölt párosításokat szintén olyan helyen rakjuk el, ahol vízzel rendelkezünk, és hogy ha Richter-féle eljárást követünk, homokba ne rakjuk, hacsak az a homok érett trágyával

vagy műtrágyával nem kevertetett, különben a gyenge vegetáció csekély sikert ad.

De folytatólag arra is figyelmeztetett bennünket, hogyha az ojtványok gyenge hajtásokat hajtottak, ennek eredményéhez mérten gyenge forradás állt be; a gyenge gyökérzetű ojtásokat sem az őszszel, sem a tavasszal ki ne szedjük, mert abból semmi sem lesz; de hagyjuk még jövőre, amikor is teljesen összeforrott erős ojtványokat nyerünk.

Levelezés.

I.

Tek. Szerkesztő ur!

Először is értesitem, hogy az általam megírt fordított zöldajtási vagyis a hazaiba vadojtást megkísérlettem s mondhatom, dacára a június elején kezdődött s majd végeig tartott kedvezőtlen, szeles időjárásnak, az eredés kielégítő, úgy 60—65%-töli.

Hanem — maga kárán tanul a magyar. Egy kis hiba van s a mit jövőre hiszem, kikerülhetek; ugyanis: a beajtás után az alanyon nőtt hónalj hajtásokat letördeltem s midőn a második tartalék szem is kihajtott, azt is letördeltem. Most azután, hogy szépen hajtának a tetején a vadak, kezdem kombinálni, hogy hol is, hogy is hajt? Én azt látom, hogy nincs szem, mely kihajtsa a hazaiból. Van ugyan, de az, a mi a 4—5-ik levél hónaljon alul van, mert mint mondtam: az ojtáshoz legközelebbi 4—5 szemig kihajtottakat letördeltem.

Remélem, habár nagyon Tamás vagyok, hogy még talán egy harmadik szem is létezik s az majd előtör.

Igen? ... Ha nem, akkor úgy-e csak annyit nyertem, hogy tanul-tam? ... Van azonban olyan is, melynek nem hajtott ki még a második szem, majd ezzel próbálok.

Hogy pedig jövőre vak ojtványok ne legyenek, úgy gondoltam, hogy a legfelső hajtást 2—3 szemig meghagyom nőni, míg a többit kitördelem. Akkor marad a nemesen egyik vagy másik. Jó lesz-e így? Kérem szives válaszát.

Ezen a vidéken, nagyon fejetlenül kezdik a szőlőszetet.

Szeretné sok ember az új kulturát s némelyik áldozni is kész, de csak egy kicsit, keveskét. Mint pedig tetszett írni, ebből egy garasért keveset adnak.

Magamnak is kezd elmenni a kedvem, magam beállíttatni, ojtatni szőlőmet, mert a tavaszi angol-párosítás nagyon kis perczentet 20%-it adott. De arról is meggyőződtem, hogy kellő kezelés mellett 90—93%-ot is el lehet érni, de e mellé folytonos dajkálás kell. Itt egyik ügyvéd társam a beoltatott gyökeres vesszőt állandó helyére kirakatta cirka 14 ezret, melyet két kezdő emberrel ojtatott és rakatott el, melyből a fenti 90—92%-töli eredt meg.

Van nekem is 800 drb tökém anyatelepnek s ezen már az idén is ojtattam zölden, szép eredménnyel. De mert szeretném úgy 2000 □-ölet tevő most vett fensikoni szőlőföldemet lehetőleg egyszerre beplántálni kérem, legyen kegyes értesíteni, hogy zöldojtást kaphatnék-e ott, milyet és mennyiért vagy 4 ezerre volna szükségem? Van néhány ezer zsakém — vasas-vörös földben van othellóm és jork-madeirám.

A telepet most ősszel megforgattattam, úgy 80 cm. s tavasszal szándékozom ültetni, vagy lehetne és jó volna-e még az ősszel? A hely igen magas fensik, termékeny talaj, most is gabona és kapás növény diszlik benne. A lapályon fekvő szőlőm hazai, a szó-szoros értelmében megrakva van terméssel.

A. B. Cz.

Felelet. Nem is kellemes ha valami olyan könnyen a markunkba száll. Egy kis csalódás aggodalmaskodás . . . s ha ezt nem várva és nem remélve eredmény követi: kettős az öröm.

Mert az új szőlőkultúra nemcsak hasznos befektetés, de szórakoztató kedves foglalkozás még a legkényelmesebb uri embernek is, aki úgy kora reggel a május és juniusi kellemes reggelen, éles késsel a kezében míg a nap melegen nem süt: a vad alanyokat sikerrel nemesíti.

Hogy azok is megértsék ami beszélgetésünket, akik az előzményeket nem olvasták, feljújtom, hogy ön a nemes vesszőbe vadat ojtott; azért, hogy a megeredt vessző vad részét a földbe tegye, s a nemes részből tökét képezzen. Ön az eddigi eljárástól eltérve, egy egészen új eszmét pendített meg, s új műveletet vitt keresztül, s mint írja, szép sikerrel. Ennyi elég egyelőre, hogy úgy ön, mint sok más ahol még ez európai fajok diszlenek, avagy a homoki szőlőkön az ilyen megfordított ojtást készítsék, s az ujszőlőkulturát nagyban, mondom nagyban előmozdítsák.

Teljes előismerés illeti uraságotat. Csak is úgy halad szőlészetünk, ha az értelmesség is hozzájárul a kulturához, s nem pusztán az egyszerű föld népére bizzuk a fejlődés helyes és biztos módozatainak megtalálását.

Remélem, sőt hiszem, hogy jövőre százak ha nem ezrek fogják követni példáját. Különösen az erdélyi szőlészek, akiknek az új kulturára ezen módozat áldás lesz, mert időt nyernek.

A második rész, hogy ön az európai alanynak az ojtáshoz közeleső hajtásait kitörette; egy kicsit baj; de nagyobb baj az, hogy a második azaz a tartalékból előtörött hajtást is kitörette.

Nagyon értem az indító okot. A nemesre ojtott vadat kívánta ön erőssé tenni, hogy abból ősszel vagy tavasszal alany lehessen. Tökéletesen igaza van, mert ha az csak csirát vagy gyenge hajtást hoz, nem ér cél, miután az a földbe betéve alig ered meg. De meg arra is kellett törekednie, hogy a beojtott ripária beérjen, mert ha be nem érik: v e s z t e t t ü g y e v a n ! . . . Hiába volt minden munka!

Ha azonban ezt sikerült elérnie, a nemes vessző rügye miatt alig van mit aggódnia; mert egy rügyben nem két, de több tartalék

szem is van, épen úgy mint a ripáriánál, melyről nagyon könnyen meggyőződhetik, mert ha jól megvizsgálja az olyan vesszőt, melynek az első hajtása kitörött, egyszerre két hajtást is lát elötörve.

Csak az a kérdés, hogy ha elötör is a harmadik szem: beérik-e? Mert ha be nem érik, veszett ügye van.

Azért tehát még kedvezőbb, okosabb a helyzet, ha a hamadik szem csak annyira domborul elő, hogy beérjék és jövőre hajt ki.

Most már az a kérdés, hogy törték ki a hajtásokat? ha úgy törték ki, hogy a rügyből az egész éléstár kitörött: akkor ahol nincs, onnét nem lehet venni sem. Többet nem hajt.

Ebből az a tanulság, hogy ott, hol még számítunk az utóhajtásra, legcélszerűbb késsel vágni le a hónaljajtást úgy, hogy az első levél rajta maradjon. Az első levél szára alatt van az éléstára a vesszőcskének, innét azután ismételten elötör.

Hogy kedve kezd elmenni attól, hogy saját ojtványjaival telepítse be nagyobb tábla szőlőjét, teljesen elhiszem, mert biz az nehezen is megy; s a ki teheti helyesen cselekszik, ha kész ojtványokat ültettet.

Hogy jó lesz-e zöldajtvány, arra az felel meg, amint többször mondtam, hogy a forradása tökéletesebb, mint az angol-párosításé, mert ott a héjaknál, itt pedig a rostos résznél kezdődik a forradás.

Ha a zöldajtástól ültetés alkalmával nem sajnálja az eljárási költségeket, szép sikert érhet el, s miután önnél a föld már fordítva van, ősszel is ültetheti, hogy miként, alkalmilag elbeszélem.

Zöldajtásaimból még van eladó. Erre privát levélben.

II.

Nyílt levél a szőlészet barátaihoz!

Homoki szőlőm az idén májusban mult két éves, harmadik évében van, a venyige hossza egyes fajoknál, mint az: Ezerjő, Olaszrizling, Szerémi zöld, Mustafér, Chasselas, 3, 3—4—5 méter hosszúak, a megfelelő kövérség és vastagsággal. Levágnom nem merem a karón felüli részt, mert félek, hogy a kurtítás után elötörő hónaljajtások hátrányára lesznek a következő év termés mennyiségének. Azt hiszem, érdekel ez a dolog minden szőlőtermelőt, méltóztatassanak hozzá szólni; hogyan terem jobban a töke: ha a venyige kurtitva lesz júniusban mindjárt az első kötésnél, vagy ha marad a vessző őszi teljes beéréséig egész hosszúságban? Megjegyzem, hogy ültetésem méteres távolságban 3-as kötésben van; tehát a levegő- és szélnek a lombzat mellett szabadjárása van

Az eszmecsere kérem.

Miskolcz, 1894. július 10-én.

Tisztelettel
M e z e i P á l,

III.

Mint sok más szőlőtulajdonos, én is kárt szenvedtem a filoxera által oly mérvben, hogy a szőlőm teljesen kipusztult, nem találtam sürgősebb cselekedni valót annál, hogy a föld felforgatása után egy részét sima ripária vesszővel beültettem minden irányban 125 cm. távolságra anélkül azonban, hogy én a kellő jártassággal birtam volna.

Ezen műveletem igen szép eredményre vezetett, amennyiben a múlt év tavaszán zöldajtásra beojthattam őket, és mult ősszel az ojtványokat lehúztam a két ripária soroknak kellő közepére anélkül, hogy ezeket a ripária tövekről lemetstém volna. A ripária töveket, midőn helyben ledöntöttem, megmaradtak az ojtványsorok ismét csak 125 czm. távolságra, és ez évben igen szépen diszlenek, elannyira, hogy 1, 2--3 czm. vastagságu fákat neveltek; szóval igen buján fejlődnek és ezért most azon aggódom, hogy nem vagyok jártas a teljesítendő megmetszés körüli teendőkkel és félek attól, hogy jövőre a még bujább hajtása folytán, a majd mutatkozó termést nagyrészen vagy talán egészen eltalálja rugni. Kérem szőlésztársaimat, legyenek szivesek a metszésre vonatkozó nézeteiket, valamint a jövő termés megtarthatására megadni oly értelemben, hogy úgy én, mint minden kezdő szőlésztársaim elég jól felfoghassák.

Nagy-Szalonta.

Czinczár Mór.

Ezen két kérdés meglehetősen egy találkozási pont felé irányítvák, szivesen vesszük, ha szőlésztársaink akár nevük alatt, akár azok elhagyásával elmondják tapasztalataikat s végre ha szükség, mi is elmondjuk nézetünket.

Kérdések és feleletek.

104. Kérdés. A kézben eszközlött ojtványokról mikor kell leszedni a parafát? Most-e avagy ősszel vagy tavasszal?

Nyitra.

B. F.

Felelet. Én a parafát akkor szoktam leszedetni, amikor az ojtványokat kiszedem. De különben is azt még most s mindaddig, míg a forradás nem teljes úgy augusztus végeig leszedni nem szabad.

105. Kérdés. Egy szakember azt ajánlotta, hogy az ékojtványaimat, ha a gyökerektől megtisztítom, egyidejűleg vágjam le az alany két szárnyát is egész addig, ahol a forradás beállott s így megmenten tökémet a brantosodás, illetőleg elfenésedéstől.

Kérdem olyannak találja-e ezen tanácsot, melyet előnnyel vihetek keresztül?

Egerszeg.

K. F.

Felelet. Az ékojtásokat, mihelyt az ojtvány jól megerősödött, tessék gyökereitől megtisztítani. Azt azonban úgy tessék eszközlöni, amint már többször leirtam, azaz a gyökereket egész a tövön kell éles késsel lemetszeni, mert hacsak a gyökereket vagdossa el, azok csakhamar ujonnan kihajtanak.

Az alanyok két szárnyához azonban ne nyuljon, le ne vágja, mert akkor a bekezdett forradásu gyenge ék a legkisebb érintésre vagy a szél megmozgatására kitörik; avagy az ék bélsatornája így szabadra jutván: azon át a nemes rész kiszárad.

Egy fehérmegyei uri ember ezen tanácsot a múlt évben követte, s az év tavaszán ojtványából sok elveszett.

Tessék úgy hagyni. A forradás halad felfelé s egyrészt beforrja. Ha pedig be nem forrja: önmagától elszárad.

106. Kérdés. A múlt év ősszén fordítottam meg szőlőföldemet. Ez év tavaszán sima ripáriával beültettem, mely felette silányul eredt meg. Alig maradt 25%-től az egészből. — Sőt ami kihajtott részben az is elszáradt.

A szomszédom fordítatlan földbe kapá után ültette a ripáriát, azé ellenben oly szépen erdt, hogy alig maradt el valami. Az eredmény 90%-tólira tehető: Holott mind a kettőnk vesseje egy kézből való!

Gondolkoztam felette, hogy mi lehet az én sikertelenségem és az ő sikereinek az oka? S mi uton nem tudtam reá jönni jövők elé ezen kérdéssel: sziveskedjék nézetét elmondani. **Cs. F.**

Felelet. Ha azt kérdené mi oka lehet annak, hogy a beültetett sima vesző nem ered meg, arra egész hasábokat lehetne irni.

De ön a kettő közötti különbség okát kérdi! s miután azt állítja, hogy a veszők egy kézből valók s egyenlők voltak, a sikertelenséget részben annak is lehet tulajdonítani, hogy a nagy szárazságban az ősszel fordított föld erőssen megrepedt. — Ezt igazolja az is, hogy a már kihajtott vesszők is elszáradtak.

Ha szárazság van s a föld repedezik, úgy lehet a ki száradást megakadályozni, ha azt gyakran kapáltatja s esetleg a repedéseket a porral így betölteti.

De különben is a kapával való elrakás legtöbbször biztosabb, amenyiben az hajlitva tetetik a gödröskébe. Különben a fordított földbe legtanácsosabb a második évben ültetni. Ekkor nem reped annyira, hanem azután ha beáll: a fordított földben jobban diszlik.

107. Kérdés. Othelló szőlőm 3 éves s már igen nagy termés van rajta. Hol lehetne azt, mint csemege szőlőt a legjobban értékesíteni? **S. F.**

Felelet. Az Othelló szőlő különösen külhonban keresett, azért leginkább mivel szállítani oly pompásan lehet, hogy jól csomagolva a szállítást alig lehet rajta érszre venni.

Ha nagyobb mennyiségű othelló szőlőre van kilátása, tessék valamelyik külhoni kereskedőházhoz, különösen Porosz- vagy Oroszországba fordulni.

Ha nincs rendelkezésére ily kereskedőház czime, az előjáróság útján forduljon az ott székelő Osztrák és Magyar Consulátushoz, onnét megnyeri a kívánt cégek czimét.

De a községi előjáróság útján, mert magánlevelekre kevésbé biztos a válasz.

Különfélek.

Versenyek. Egerben a zöldojtási verseny június hó 11-én tartatott meg. A 38 versenyző következő sorrendbe küzdötte fel magát:

1. Vajcsik József gyöngyösi 85⁰/_{o.}, nyert 2 drb aranyat,
2. Guris József gyöngyösi 83⁰/_{o.},
3. Járdánházi Dezső markazi 83⁰/_{o.}, nyertek 1—1 drb aranyat,
4. Csiba József gyöngyösi 76⁰/_{o.}, nyert 5 koronát,
5. Tót-Peták János egri 71⁰/_{o.},
6. Zilay József gyöngyösi 71⁰/_{o.},
7. Bóta Ferencz egri 71⁰/_{o.}, nyertek 4—4 drb koronát,
8. Merczel Gáspár egri 70⁰/_{o.}, nyert 3 drb koronát,
9. Nagy Szakács Ferencz egri 69⁰/_{o.},
10. Gyulay Ferencz egri 69⁰/_{o.}, nyertek 2—2 drb koronát,
11. Matin János gyöngyösi 67⁰/_{o.},
12. Csépany János gyöngyösi 67⁰/_{o.},
13. Gyulay Sándor egri 67⁰/_{o.},
14. Horánszky Imre egri 65⁰/_{o.},
15. Bóta Mihály egri 63⁰/_{o.},
16. Kerek István gyöngyösi 63⁰/_{o.},
17. Szabó József gyöngyösi 62⁰/_{o.},
18. Kelemen János egri 62⁰/_{o.},
19. Pethes Ferencz gyöngyösi 62⁰/_{o.},
20. Tóth József gyöngyösi 60⁰/_{o.}, nyertek 1—1 drb koronát,
21. Pintér Ferencz gyöngyösi 57⁰/_{o.},
22. Turcsányi Ferencz egri 57⁰/_{o.},
23. Nyul János egri 56⁰/_{o.},
24. Nagy József egri 56⁰/_{o.},
25. Gaál Mihály egri 56⁰/_{o.},
26. Goda János gyöngyösi 55⁰/_{o.},
27. Kerékgyártó János gyöngyösi 53⁰/_{o.},
28. Bodó Mihály gyöngyösi 52⁰/_{o.},
29. Zilai Sándor gyöngyösi 51⁰/_{o.}, nyertek diszoklevelet.

Ezekon kívül versenyeztek még kilenczen, kik 50⁰/_{o.}-tölin aluli eredmény mellett oklevélre sem méltattattak, azért tehát róluk mi sem emlékezünk meg.

A nyertesek versenye június hó 11- és 12-én tartatott lehető legsilányabb eredménnyel. Miután erről mai számunkban behatóan értekezünk, itt csak azt jegyezzük fel, hogy az első helyre Járdánházi Dezső, második helyre Tóth Bertalan, a harmadikra Kerek István mindhárman gyöngyösi lakosok jutottak.

Megjegyzések. A „Borászati Lapok“ utóbbi számában „Szőlözöldojtási verseny“ Hevesben czim alatt egy közlemény jelent meg. Hogy mi volt czélja az ott bemutatott különféle számtani kimutatásoknak, nem keresem, mert a mennyiség nem lehet mérvadó a versenyen, mivel nem lévén elég ojtógally a versenyzők részére, s így azon versenyzők, akiknek ojtógally nem jutott, nem ojthattak. Ezen körülmény a verseny-

bizottság által nemcsak konstatáltatott, de egyszersmind kijelentetett, hogy az ojtott mennyiség figyelembe nem vétetik. Hogy mi czéloztatott tehát a gyöngyösi és egri versenyzők által eszközölt ojtvány-mennyiségek egybevetésével, nem keresem, de mivel a közlemény nem teljes, s mivel a versenyen felvett jegyzőkönyvnek birtokában vagyok, konstatálom a hiányt azzal, hogy az első és második díjakat az egri versenyről gyöngyösiék vitték el, sőt a harmadik díjat is és pedig Vojsik József, Gyuris József, Járdánházi Dezső az aranyakat, Csiba József az ezüstöt. Az igaz, hogy Járdánházi Dezső markazi lakos, csak hogy ez év tavaszán vinczellérnek hozzám jött s a zöldojtást itt tanulta.

A versenyzők és az igazság érdekében most már egy füst alatt azt is felemlitem, hogy a múlt évben Egerbe rendezett zöldojtási versenyről az első 4 díjat szintén gyöngyösi versenyzők hozták el; de azt is megjegyzem, hogy azok, akik a múlt évben Egerből a díjakat elhozták: ez évben nem bocsájtattak Egerben versenyre, míg az egriek közül mindenki, akinek tetszett, versenyezhetett; tehát a mostani nyertesek egészen új ojtók, akik még a múlt évben nem is versenyeztek, sőt Járdánházi ez évben tanulta a zöldojtást.

Vessző-eladás. Akik amerikai alany vagy direkttermőket avagy fás- és zöldojtásokat, valamint európai szőlővesszőket ültetés vagy ojtás alá venni akarnak, forduljanak hozzánk, szükségletüket itt előnyösen s megbízhatóan fedezhetik; különösen ha idejekorán fordulnak hozzánk, nemcsak azért, mert azokkal mi is rendelkezünk, de az eladási forrásokat ösmerjük.

Felhívás. Akiknek akár európai faj, akár amerikai alany vagy direkttermő eladó fajvesszőjük van, a mennyiség, a minőség és az árak feltüntetése mellett hozzánk, mihamarabb jelentsék be; mi azok eladását díj nélkül közvetítjük. Mejegyzendő, hogy ezen kedvezmény csak az előfizetőinkre terjed ki.

Állást keres. Két munkás vinczellér, aki a fás- és zöldojtást teljesen és jól tudja, valamint az új szőlőkultúrában jártas s a szőlőt ojtványokkal beállítani képes, illő fizetés vagy ellátás mellett, folyó évi október hó elejétől vagy újévtől kezdve állást keres.

Az illetőket ösmerjük és ajánljuk. Megkeresés esetén bővebb felvilágosítással is szolgálunk.

Eladó ojtványok.

Fás- és zöldojtásokra
már most lehet nálunk előjegyezni, valamint *európai és amerikai direkt- és alanyvesszőkre.*

Othello is van 20 ezer eladó.

A szerkesztőség.

Nyomatott Herzog Ernő Árminnál Gyöngyösön.